

ABIKS TAOTLEJALE

Tootjarühma loomise ja arendamise toetus

Eesti maaelu arengukava 2007-2013 meede 1.9

2013

SISUKORD

SISUKORD	2
SISSEJUHATUS	3
I PEATÜKK. TOETUS, TAOTLEJA, TAOTLEMINE	4
MILLEGA ARVESTADA ENNE TAOTLEMA ASUMIST	4
MILLISTE TEGEVUSTE JAOKS SAAB TOETUST	5
MILLISED KULUD ON TOETATAVAD	5
MILLISED KULUD EI OLE TOETATAVAD	6
KES SAAB TOETUST TAOTLEDA	7
TAOTLEJALE ESITATAVAD NÕUDED	8
MIDA ON VAJA TAOTLEMISEL ESITADA	10
TAOTLUSE ESITAMINE PRIA-LE	10
TAOTLUSE MENETLEMINE PRIAS	11
II PEATÜKK. TEGEVUSED PÄRAST TOETUSE MÄÄRAMIST	12
TEGEVUSE TEOSTAMINE	12
OBJEKTIDE JA TEGEVUSTE TÄHISTAMINE	12
MUUDATUSED TEGEVUSE TEOSTAMISEL	12
MAKSENÕUDE ESITAMINE	13
KULUDOKUMENDID	13
MAKSENÕUDE KONTROLL	14
TEGEVUSE ELLUVIIMISE KOHAPEALNE KONTROLL	14
VÄHENDAMINE JA VÄLJAARVAMINE	15
TOETUSE VÄLJAMAKSMINE	15
JÄRELKONTROLL	16
NÕUDED TOETUSE SAAJALE	16
TOETUSE TAGASINÕUDMINE	16
SALDODE KONTROLLIMINE	17

SISSEJUHATUS

Käesolev juhend on koostatud selleks, et aidata taotlejaid tootjarühma loomise ja arendamise toetuse taotluse ettevalmistamisel, investeringu tegemisel ning toetusraha taotlemisel. Siit leiata ülevaate toetatavate tegevuste, taotlejale esitatavate nõuete ja vajalike dokumentide esitamise, samuti toetuse saamisega tekkivate kohustuste kohta.

Tootjarühma loomise ja arendamise toetus on Eesti maaelu arengukava 2007-2013 (www.agri.ee/MAK) meede 1.9. Meede on kirjeldatud põllumajandusministri 28. aprilli 2010. a määrusega nr 49 [Tootjarühma loomise ja arendamise toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord](#) Toetust makstakse Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD).

Tootjarühma loomise ja arendamise toetuse eesmärgiks on põllumajandusega tegelevate ettevõtjate konkurentsivõime tõstmine ja turujõu suurendamine läbi nende ühise majandustegevuse edendamise, sh jätkusuutlike tootjarühmade loomine ja arendamine, nende müügitulu ja liikmete arvu kasv, põllumajandustoodete ühisturustuse osatähtsuse kasv põllumajandussektori müügitulus, ühiselt müügiks ettevalmistatud ja töödeldud põllumajandustoodete osatähtsuse suurenemine tootjarühmade müügitulus ning tootjarühmadesse kuuluvate tootjate tootmise ja toodangu turunõuetele vastavaks viimine.

Juhendmaterjal on mõeldud põllumajandustootjaid koondavale tulundusühistule, kes soovib taotleda tootjarühma loomise ja arendamise toetust. Kõikidest olulistest kriteeriumidest saate teada juhendi läbilugemisel.

Käesolev juhend ei ole taotluse menetlemisel ja toetuse määramisel juriidiline alusdokument. Selliseks alusdokumendiks on meetme määrus.
--

Tootjarühma loomise ja arendamise toetuse taotluste vastuvõtu, kontrollimise ja toetuse määramisega tegeleb Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA).

Narva mnt 3, Tartu 51009

Investeeringutoetuste infotelefon 737 7678

Faks 737 1201

E-post info@pria.ee

Kodulehekülj www.pria.ee

Käesoleva meetmega seotud materjal asub aadressil:

http://www.pria.ee/et/toetused/valdkond/toostused/tootjaruhma_loomise_toetus_2013/

Meetme on välja töötanud Põllumajandusministeerium.

Lai 39/41, Tallinn 15056

Tel 62 56 101

Faks 62 56 200

E-post pm@agri.ee

Kodulehekülj www.agri.ee

I PEATÜKK. TOETUS, TAOTLEJA, TAOTLEMINE

MILLEGA ARVESTADA ENNE TAOTLEMA ASUMIST

Tootjarühma loomise ja arendamise toetust võib taotleda vaid „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse“ 11. peatüki järgi PRIA poolt tavapõllumajandusliku või mahepõllumajandusliku tootmisviisiga toodetava toote kohta tunnustatud tulundusühistu või muu Veterinaar- ja Toiduameti poolt tunnustatud toidukvaliteedikava raames tootmise viisi kohta tunnustatud tulundusühistu, kes vastab ka taotlemise ajal tunnustamise nõuetele (vt alapeatükk *Kes saab toetust taotleda*).

Tootjarühma loomise ja arendamise toetuse taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsus tehakse 40 tööpäeva jooksul alates taotluse esitamise tähtaja viimasest päevast. Tootjarühma tunnustamist saab taotleda PRIA väljakuulutatud taotlusvooru perioodil. Taotlusvoorude ajad ja taotluste esitamise kanalid kuulutab PRIA välja Ametlike Teadaannete ning oma kodulehe vahendusel.

Toetus makstakse välja refinantseerimise põhimõttel ehk kolme kuu jooksul pärast kulutuse tegemist ja nõuetekohaste maksedokumentide PRIA-le esitamist. Seega tuleb tegevuse elluviimiseks vajaminev raha leida esialgu omavahenditest või laenu abil. Tegevused tuleb ellu viia ja kuludokumentid esitada 12 kuu jooksul taotluse esitamise kuupäevast arvates. Kuludokumentid võib esitada maksimaalselt neljas osas ja ka koos taotlusega. Kui 12 kuu jooksul alates taotluse esitamise kuupäevast tegevust ellu ei viida ja sellekohaseid kuludokumente PRIA-le ei esitata, siis projekti ei refinantseerita.

Toetuse abil tehtud ja põhivarana arvele võetavat investeeringut tuleb säilitada ja sihipäraselt kasutada vähemalt viie aasta jooksul PRIA toetuse väljamaksmisest arvutatuna. Sellel perioodil ei tohi toetusega soetatud vara maha müüa, rendile anda vms.

Seadmete ostul on võimalik kasutada kapitalirenti ehk liisingut. Kapitalirendile andjaks võib olla krediidasutuste seaduse alusel ja korras tegutsev krediidasutus või tema konsolideerimisgruppi kuuluv finantseerimisasutus. Kui investeering on tehtud, kannab PRIA toetussumma liisingufirma arveldusarvele ja selle summa võrra vähendatakse teie maksegraafikus järgnevate perioodide väljaostumakseid.

Toetust saab taotleda PRIA väljakuulutatud taotlusvooru perioodil. Taotlusvoorude ajad ja taotluste esitamise kanalid kuulutab PRIA välja Ametlike Teadaannete ning oma kodulehe vahendusel.

Enne taotluse esitamist tuleb üle vaadata kõik nõuded ja nõutavad dokumendid. Juhul, kui dokumentide täitmine tundub keerukas, palume pöörduda tunnustatud nõuandekeskuse poole või leida koolituse läbinud konsulent. Kuna PRIA ülesandeks on vastuvõetud taotluste kontrollimine ja hindamine, siis ei saa PRIA töötajad dokumentide sisulisel täitmisel abistada.

Nõuandekeskuste ja konsulentide kontaktandmed leiata PIKK-portaalist
<http://www.pikk.ee> ja <http://www.pikk.ee/est/Konsulendid/>

või nõuandesüsteemi koordineeriva keskuse telefonil 7313650.

MILLISTE TEGEVUSTE JAOKS SAAB TOETUST

Toetatakse tegevusi, mis on seotud tootjarühma loomise ja arendamisega. Kulud peavad olema kooskõlas tootjarühma tegevuskavaga või muudetud tegevuskavaga, mis esitatakse tootjarühma tunnustuse taotlemisel ja mida uuendatakse igal aastal ning on vajalikud tegevuskavas nimetatud eesmärkide saavutamiseks.

Tootjarühma loomise ja arendamise toetuse taotlemise korral ei või tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid olla väljastatud varem kui 1. jaanuaril 2008. aastal.

MILLISED KULUD ON TOETATAVAD

Abikõlblikud on järgmised taotleja kulud:

- põhikirja koostamise ja taotleja asutamise kulud, sealhulgas notariaaltoimingu kulu ja äriregistri kande tegemise kulu;
- tunnustamise määruse alusel tootjarühma tunnustamiseks vajaliku tootjarühma liikmele kohustusliku tootmiseeskirja tunnustatud toote kohta ja tegevuskava koostamise kulud;
- juhatuse liikme tasu, taotlejaga töösuhtes oleva töötaja töötasu ja töövõtja lepingujärgne tasu koos taotleja tasutava sotsiaalmaksuga, töötuskindlustusmaksuga ja haigushüvitisega ning puhkusetasu;
- õigus- ja raamatupidamisteenuse ostmise kulud;
- kulud kontoritarvetele ja sideteenustele, kirjaliku teate postisaadetisena edastamise ning elektroonilise sideteenuse kasutamise kulud, sealhulgas sidevõrguga liitumise kulu;
- tark- ja riistvara ning kontoritehnika soetamise, hoolduse ja remondi kulud;
- taotleja kasutuses oleva ruumi üürimise või rentimise kulud;
- taotleja kasutuses oleva ruumi parendamise kulud;
- elektri-, kütuse- ja sõidukulud, sealhulgas kulud mootorsõiduki rendile ja kasutusrendile, kindlustuskulud ja hoolduskulud;
- kauba ja vara kindlustuskulud;
- tegevuseks vajaliku kontorimööbli ja varustuse ostmise ja paigaldamise kulud;
- riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest antava muu toetuse taotlemiseks avalduse ja sellega seotud dokumentide koostamiseks osutatud nõuandeteenuse maksumus, kui seda ei hüvitata muu toetuse raames;

- keskkonnamõju hindamise või detailplaneeringu koostamise kulud, kui neid ei hüvitata muu toetuse raames;
- tööülesande täitmisega seotud lähetus- ja majutuskulud, mis ei ületa Vabariigi Valitsuse 25. juuni 2009. a määruse nr 110 [Töölähetuse kulude hüvitise maksmise kord ning välislähetuse päevaraha alammäär, maksmise tingimused ja kord](#) §-s 7 töölähetuse kulude hüvitise ja päevaraha maksuvaba piirmäära määrasid;
  - (1) Maksustamisele ei kuulu «Tulumaksuseaduse» § 13 lõike 3 punktis 1 ja § 19 lõike 3 punktis 10 nimetatud isikutele:
    - 1) paragrahvi 2 kohaselt makstav töölähetusega kaasneva kulu hüvitis;
    - 2) makstav majutuskulu hüvitis riigisiselisel lähetusel kuni 77 eurot ööpäevas ning välislähetusel kuni 128 eurot ööpäevas;
    - 3) makstav välislähetuse päevaraha kuni 32 eurot päevas.
  - (2) Majutuskulude maksuvaba piirmäära arvestatakse iga ööpäeva kohta eraldi.
- juhatuse liikmele, töötajale või toetust taotleva tulundusühistu liikmele [Täiskasvanute koolituse seaduse](#) §-s 2 nimetatud koolitusasutuse osutatud taotleja majandustegevusega seotud töökoolituse kulud;

Väljavõte nimetatud seadusest

§ 2. Käesoleva seaduse tähenduses on täiskasvanute koolitusasutused on riigi- ja munitsipaalasutused, koolitustuba omavad erakoolid, era- ja avalik-õiguslikud juriidilised isikud, kui täiskasvanute koolitus on nende seadusest või põhikirjast (põhimäärusest) tulenev tegevus, ning füüsilisest isikust ettevõtjad.
- investeeringud põhivarasse, mis on suunatud tema toodangu turustamise arendamiseks;
- taotleja tegevusega seotud messil, näitusel, seminaril ja konverentsil osalemise kulud;
- taotleja tegevusega seotud ja tema korraldatava seminari, koolituse, teavitamisürituse ja konverentsi korraldamise kulud, sealhulgas ruumi ja esitlustehnika rentimise kulud ning osalejate toitlustamisega seotud kulud;
- taotleja ja tema liikmete toodetud toodete reklaami, kaubamärgi väljatöötamise ja registreerimise kulud;
- veebilehe loomise ja haldamise kulud;
- taotleja tegevusalaga, sealhulgas selle põllumajandustootega, mille kohta taotleja on tunnustatud, seotud turu-uuringu ja -analüüsi kulud;
- põllumajandusministri 12. novembri 2010. a määruses nr 109 “Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, selle avalikustamise ning toetatud objektide tähistamise ja Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) osalusele viitamise kord” sätestatud tegevuste tähistamisega seotud kulud.

Objektide tähistamisega seotud info leiate aadressil

http://www.pria.ee/et/toetused/valdkond/teadmiseks/objektide_tahistamine

Abikõlblikud kulud peavad olema põhjendatud, selged, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekad ja vajalikud tegevuste eesmärkide saavutamiseks. Taotleja peab tagama kasutatava toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise.

MILLISED KULUD EI OLE TOETATAVAD

Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

- kasutatud seadme ja kauba ostmiseks tehtud kulud,
    - või kui nimetatud seade või kaup on toodetud rohkem kui 3 aastat tagasi,
    - selle ostmiseks on varem kasutatud toetust riigieelarvelistest või muudest ELi või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi,
    - ning nimetatud seadme või kauba hind ületab selle turuväärtust ja on uue samaväärse seadme hinnaga võrdne või sellest kõrgem;
Nõuetega saate tutvuda: [Üldine grupierandi määrus](#)
tolli-, sisseveo- ja muu maks, mida hüvitatakse, tasaarveldatakse ja kustutatakse mingil muul moel ning mis ei moodusta osa Eesti maksusüsteemist või mis on ebaoproportsionaalselt suur kulutus tegevuse mis tahes osale;
  - sularahamakse, teenustasu pangatoimingu eest, intress, tagatismakse ja finantsteenusega seotud muu kulu;
  - trahv, finantskaristus ja kohtumenetluse korral menetluskulud;
    - toreduslikud kulutused [Tsiiviilseadustiku üldosa seaduse](#) § 63 tähenduses ja muud majanduslikult ebaotstarbekad kulud;
- § 63. Kulutused
Esemele tehtud kulutused on:
/.../
3) toreduslikud, kui nendega taotletakse peamiselt eseme mugavust, meeldivust või ilu.
- esinduskulu ja kulu kingitusele;
  - muud kulud, mis ei ole toetatava tegevusega otseselt seotud;
    - käibemaks juhul, kui taotlejal on võimalik taotleda selle tagastamist [Käibemaksuseaduse](#) " alusel;
  - kulud, mis on vastuolus Euroopa nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 [artikliga 71](#) ja komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006 [artiklis 55](#) kehtestatud abikõlblikkuse kriteeriumitega.

KES SAAB TOETUST TAOTLEDA

Tootjarühma loomise ja arendamise toetust võib taotleda tootjarühmana tunnustatud tulundusühistu, kes on tunnustatud tavapõllumajandusliku tootmise, mahepõllumajandusliku tootmise või muu toidukvaliteedikava raames tootmise tootmisviisi kohta ja kes vastab ka taotlemise ajal tunnustamise nõuetele.

Juhime tähelepanu asjaolule, et kuigi tootjarühmana võib olla tunnustatud nii tulundusühistu, siis tootjarühma loomise ja arendamise toetust võib taotleda üksnes tootjarühmana tunnustatud tulundusühistu.

Täpsemad nõuded tunnustuse saamiseks on sätestatud põllumajandusministri 06. jaanuari 2012. a määruses nr 2 <https://www.riigiteataja.ee/akt/112012012006>.

Kokkuvõtlikult peab tootjarühma loomise ja arendamise toetuse sihtrühma kuuluv tulundusühistu tootjarühmana tunnustuse taotlemisel vastama järgmistele nõuetele:

- tulundusühistu eesmärgiks peab olema turustada oma liikmete toodetud põllumajandustooteid ja liikmete toodetud põllumajandustoodete töötlemisel saadud tooteid;
- tulundusühistu peab järgima oma liikmete võrdse kohtlemise põhimõtet;
- tulundusühistusse peab kuuluma vähemalt viis liiget, kelle toodetud põllumajandustoote ja selle töötlemisel saadud toote müügitulu kokku moodustas taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal vähemalt 50% tulundusühistu liikme kogu müügitulust ja ületas 6400 eurot;
- tulundusühistu liikmetest vähemalt 70% peavad tootma ja turustama taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal põllumajandustoodet ja selle töötlemisel saadud toodet, mille kohta tulundusühistu taotleb tunnustamist (s.o tunnustatud toodet);
- tema aastane müügitulu tema liikmete toodetud põllumajandustoote ja selle töötlemisel saadud toote turustamisest oli taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal vähemalt 32 000 eurot;
- kui tavapõllumajandusliku tootmisviisiga toodetud lehmapiima ja teravilja ning õliseemnete ja nimetatud toodete töötlemisel saadud toodete turustamisest saadud müügitulu kas koos või eraldi moodustas üle 50% taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kogu müügitulust, oli tunnustatud tootjarühma aastane müügitulu tema liikmete toodetud põllumajandustoote ja selle töötlemisel saadud toote turustamisest taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal vähemalt 320 000 eurot;
- tulundusühistu peab pidama arvestust oma liikmetelt ostetud toodangu ja selle turustamise üle;
- tulundusühistu liikmed peavad pidama eraldi arvestust tunnustatud toote turustamisest saadud müügitulu kohta;
- tulundusühistu liikmed peavad olema äriregistrisse kantud ettevõtjad, kes toodavad ja turustavad põllumajandustoodet;

Täpsem info [tootjarühma tunnustamise taotlemise](#) kohta PRIA veebilehelt. Lihtsaim võimalus tootjarühma tunnustuse taotlemiseks on esitada digitaalselt allkirjastatud taotlus aadressil: info@pria.ee.

TAOTLEJALE ESITATAVAD NÕUDED

Taotleja peab vastama järgmistele nõuetele:

- taotlejal ei ole riikliku maksu maksuvõlga või riikliku maksu maksuvõla tasumine on ajatatud. Maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg tasutud ajakava kohaselt;
- taotleja ei ole saanud ega taotle samal ajal sama abikõlbliku kulu kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi;
- kui taotleja on saanud varem toetust riigieelarvelistest või muudest EL või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi, mis on kuulunud tagasimaksmisele, on tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi makstud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud tähtajal ja summas;
- taotleja suhtes ei toimu likvideerimismenetlust ega ole tehtud pankrotiotsust;
- taotleja suhtes ei ole ajavahemikus taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta algusest kuni taotluse esitamise kuule vahetult eelnenud kuu esimese päevani tehtud keskkonna-, toidu- ja söödaohutuse, looma- ja taimetervise ning loomade heaolu nõuete rikkumise eest puuduste kõrvaldamiseks ettekirjutust, mis on jäetud tähtpäevaks täitmata, või tema suhtes ei ole eespool nimetatud ajavahemikus jõustunud süüdimõistev otsus süüteo toimepanemise eest.

TOETUSE MÄÄR JA SUURUS

Tootjarühmade loomise ja arendamise toetust antakse esimese viie aasta jooksul alates taotleja esmakordse tootjarühmana tunnustamise kuupäevast kokku kuni 310 000 eurot.

Toetuse maksimaalse suuruse arvestamisel lähtutakse tulundusühistu taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta müügitulust, mis on saadud liikmete toodetud põllumajandustoote ja selle töötlemisel saadud toote müügist kokku.

Esimesel ja teisel aastal, alates tunnustamise kuupäevast, on maksimaalne toetuse määr müügitulule suurusega kuni 1 000 000 eurot 5%. Kui taotleja müügitulu on suurem, siis rakendatakse müügitulu osale, mis ületab 1 000 000 eurot, toetusmäär 2,5%, kuid toetust ei anta rohkem kui 80 000 eurot aastas. Järgnevatel aastatel maksimaalsed toetusmäärad ja summad vähenevad. Viie aasta jooksul rakendatavad toetusmäärad ja summad on järgnevad:

	Rakendatav toetuse määr (%)		Toetuse maksimaalne suurus kokku eurot
	müügitulule suurusega kuni 1 000 000 eurot	müügitulu osale, mis ületab 1 000 000 eurot	
Esimese ja teise aasta jooksul	5	2,5	80 000
Kolmanda aasta jooksul	4	2,0	64 000
Neljanda aasta jooksul	3	1,5	48 000
Viienda aasta jooksul	2	1,5	38 000

Oluline on tähele panna seda, et ajaarvestus tunnustamise hetkest jookseb edasi olenemata sellest, kas tootjarühm taotles ja talle määrati mõnel aastal tootjarühmade loomise ja

arendamise toetust või mitte. Kui tulundusühistu näiteks ei taotle või talle mingil põhjusel ei määrata toetust esimesel aastal, siis on ta juba kaotanud võimaluse saada esimese aasta toetust ning tema maksimaalne võimalik toetussumma on siis 80 000 euro võrra väiksem.

MIDA ON VAJA TAOTLEMISEL ESITADA

Toetuse taotlemiseks on vaja PRIA-le esitada avaldus ja järgmised taotleja nõuetekohasust tõendavad originaaldokumendid:

- riikliku maksu maksuvõla tasumise ajatamise korral Maksu- ja Tolliameti tõend selle kohta, et taotleja on tõendi väljastamise päeva seisuga tasunud maksuvõlga ajakava kohaselt. Nimetatud tõend ei tohi olla väljastatud varem kui kümme tööpäeva enne taotluse esitamist
- audiitori või revidendi arvamus selle kohta, kas tootjarühm on taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal oma liikmeid kohelnud võrdsetel asjaoludel võrdselt, kui nimetatud arvamus ei ole esitatud PRIA-le “Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse” § 78 lõike 4 ja § 79 lõike 6 alusel kehtestatud korra kohaselt.

Soovitavalt täitke avalduse vorm kohe arvutis, sest tootjarühma loomise ja arendamise toetuse taotlemisel on taotlejal kohustus saata enne taotluse esitamist PRIA-le määruse lisas 1 toodud vormi kohane avaldus ka elektroonselt Microsoft Exceli tarkvaraga töödeldavas vormingus aadressil andmed@pria.ee

Taotluse esitamiseks vajaliku MS Exceli formaadis avalduse vormi leiab PRIA kodulehelt http://www.pria.ee/et/toetused/valdkond/toostused/tootjaruhma_loomise_toetus_2013/ Avalduse MS Exceli formaadis vormilt leiab ka selle täitmist hõlbustavad ja selgitavad juhised.

TAOTLUSE ESITAMINE PRIA-LE

Taotleja esitab toetuse taotlemiseks selleks ettenähtud tähtajal PRIA-le määruse lisas 1 toodud vormikohase avalduse (ka elektroonselt Microsoft Exceli tarkvaraga töödeldavas vormingus) koos teiste nõutavate dokumentidega. Ettenähtud tähtajal võib taotleja esitada vaid ühe taotluse.

Jälgige, et kõigil esitatud dokumentidel oleksid kirjas õiged registreerimisnumbrid, esindajate isikukoodid jm.

Taotlusi võetakse vastu PRIA keskusel Tartus, Narva mnt 3. Teenindusbüroo on avatud esmaspäevast reedeni kell 8.30-16.00. Taotluse esitamise aeg tuleb eelregistreerida internetipõhises eelregistreerimise süsteemis (www.pria.ee/broneering) või infotelefonil 737 7678. Soovitame taotluse esitada digitaalselt allkirjastatult aadressil info@pria.ee või posti teel.

Juhime tähelepanu, et kui esitate PRIAsse taotluse, mis ei ole vormikohane või ei sisalda kõiki vajalikke dokumente, võib PRIA jätta taotluse läbi vaatamata (seda ei hakata sisuliselt menetlema).

Lisateavet saab küsida investeringutoetuste infotelefonil 7377 678 või saates e-kirja aadressil info@pria.ee.

TAOTLUSE MENETLEMINE PRIAS

Taotluse esitamisel kontrollib PRIA teenistuja, kas kõik vajalikud dokumendid on olemas ja nõuetekohaselt täidetud. Seejärel taotlus registreeritakse IT-süsteemis ja saab ainulaadse viitenumbri.

Soovitame taotlusele antud viitenumbrit kasutada kogu edaspidises kommunikatsioonis PRIAga – järelepärimistele vastamisel, lisamaterjalide esitamisel, infotelefoniga suhtlemisel jne. See hõlbustab teie taotluse ja sellega seotud materjalide leidmist ja seeläbi kiirendab teile vastamist.

Kui te esitate PRIAsse taotluse, mis ei ole vormikohane või ei sisalda kõiki vajalikke dokumente, siis on teil võimalus puudused kõrvaldada taotluste vastuvõtuperioodi jooksul – taotlusvooru viimaseks päevaks. See reegel kehtib kõigi taotluste puhul sõltumata nende PRIAsse saabumise viisist (isiklik kohaletoomine, post, e-post).

Seega on väga oluline esitada taotlus sellise ajavaruga, et vajadusel jääks aega vigade likvideerimiseks ja puudu olnud dokumentide esitamiseks enne taotluste vastuvõtu lõppu. Taotluse esitamist viimasele päeval jättes vigade parandamiseks varuaega pole. Siis jääb üle võimalus esitada korrektne taotlus järgmises taotlusvoorus.

Kui taotleja siiski vastuvõtuperioodi kestel oma taotluses puudusi ei kõrvalda, võib PRIA jätta taotluse läbi vaatamata (seda ei hakata sisuliselt menetlema).

„Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse“ (<https://www.riigiteataja.ee/akt/13315520>), § 59 lg 2 sätetestab, et kui maaelu arengu investeringutoetuse taotleja ei ole esitanud kõiki nõutavaid dokumente ja taotlus ei ole vormikohane, siis võib PRIA jätta taotluse läbi vaatamata.

Kui aga taotluses või sellega esitatud dokumentides on ilmsed ebatäpsused, siis määrab PRIA taotlejale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.

Ilmseteks ebatäpsusteks loetakse vigu sellistes andmetes, mille alusel ei otsustata toetuse andmist ega arvestata selle suurust. Ilmsed ebatäpsused võivad hõlmata valesti kirjutatud andmete olemasolu taotluses või dokumentides või ka üksikute andmete puudumist (üksik täitmata lahter taotluses).

Kui avastate ise taotluses esinenud vead enne toetuse saamise otsuse tegemist, siis võite esitada kirjaliku avalduse taotluse läbivaatamise lõpetamiseks. Taotlusdokumente ei tagastata, kuid taotluse menetlemine katkestatakse ning teil on võimalus esitada uus korrektne taotlus taotlusvooru jooksul.

PRIA teeb tootjarühma loomise ja arendamise rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 40 tööpäeva jooksul taotluse esitamise tähtaja viimasest päevast (taotlusvooru lõpust) arvates.

Kui nõuetele vastavaid taotlusi on rohkem, kui eelarves raha, siis:

1. rahuldatakse nende taotlejate taotlused, kes said rahuldamise otsuse eelmises taotlusvoorus;
2. toimub hindamine vastavalt määruse lisas 2 toodud hindamiskriteeriumidele

Taotlust hinnatakse valdkonnas, kus taotleja müügitulu on suurim. Paremusjärjestuse koostamisel loetakse paremaks kõrgema koondhinde saanud taotlus. Võrdsete näitajate puhul eelistatakse:

1. suurema liikmete arvuga taotlejat;
2. taotlejat, kelle müügitulu tunnustatud toote osas oli taotluse esitamisele eelneval majandusaastal suurim.

Pärast väljamakse tegemist taotluste toimikud arhiveeritakse ja säilitatakse PRIA-s kuni 2025. aasta 31. detsembrini.

II PEATÜKK. TEGEVUSED PÄRAST TOETUSE MÄÄRAMIST

TEGEVUSE TEOSTAMINE

Tegevus, millele on toetust taotletud, tuleb ellu viia ja elluviimist tõendavad dokumendid esitada kaheteist kuu jooksul arvates taotluse esitamise kuupäevast. Kuludokumendid on võimalik esitada kuni neljas osas ühe taotluse kohta.

Kui te ei ole tegevust ettenähtud tähtajaks teostanud ja selle kohta maksenõuet PRIA-le esitanud, siis toetust välja ei maksta.

OBJEKTIDE JA TEGEVUSTE TÄHISTAMINE

Maaelu arengu toetuse abil rahastatud põhivarana arvele võetavad objektid tuleb tähistada vastavalt põllumajandusministri määrusele „Maaelu arengu toetuste andmisest ja kasutamisest teavitamise, selle avalikustamise ning toetatud objektide tähistamine ja Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) osaluse viitamise kord“ kohaselt, mille aluseks on Euroopa Komisjoni määruses nr 1974/2006 kehtestatud eeskirjad.

Nimetatud määruse kohaselt tuleb Maaelu Arengukava toetuse abil rahastatud tegevus tähistada sellest teavitava infoga. Selleks tuleb kasutada nõuetekohast Maaelu Arengukava logo ja Euroopa Liidu embleemi.

PRIA kontrollib tähistuse olemasolu.

Täpsemad juhised objektide tähistamiseks leiate aadressil http://www.pria.ee/toetused/valdkond/teadmiseks/objektide_tahistamine/. Logo ja embleemi täpsemad värvikoodid, kirjatüübi ja muud parameetrid leiate ülalnimetatud määrusest aadressil <https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=12909268>.

MUUDATUSED TEGEVUSE TEOSTAMISEL

Toetuse abil elluviidav tegevus peab vastama esialgsele taotlusele, tegevuse kulud peavad vastama eelarvele.

Kui tegevuse elluviimisel muutub taotluses märgitu, tuleb meeles pidada järgmist:

- kui kulud vähenevad, väheneb ka toetus;
Kui kulud kujunevad taotlusse kirjapandust odavamaks, saab taotleja kuludokumentide alusel kätte meetme määruses sätestatud protsendi ulatuses toetust. Kui objekti odavnemise tõttu kujunes summa planeeritust väiksemaks, siis saab PRIA välja maksta hüvitise vaid odavnemise hinna alusel ja sellega loetakse taotletud tegevus teostatuks.
- kallinemise puhul lisatoetust ei maksta;
Kui tegevus läheb planeeritust (taotlusesse kirjutatust) kallimaks, siis vajalik lisaraha tuleb leida toetuse saajal endal, sest PRIA määratud toetuse summa on lõplikult „lukus“.

MAKSENÕUDE ESITAMINE

Toetusraha kättesaamiseks peate PRIA-le esitama väljamaksetaotluse (vormdokument, määruse lisa 3) koos investeeringu teostamist tõendavate dokumentidega.

Vajalikud vormid leiab PRIA kodulehelt aadressil:

http://www.pria.ee/et/toetused/valdkond/tootused/tootjaruhma_loomise_toetus_2013/

PRIA kodulehel on lisaks vormidele toodud ka vormide täitmist hõlbustavad ja selgitavad juhendid.

Maksenõue tuleb esitada PRIA-le aadressil:

Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet
Maaelu investeeringutoetuste büroo
Narva mnt. 3, Tartu 51009

Dokumendid võib sel aadressil ka ise kohale tuua või saata digitaalselt aadressil info@pria.ee.

Lisainformatsiooni saate investeeringutoetuste infotelefonil 737 7678 või aadressil info@pria.ee.

Maksenõuet koostades pidage silmas järgnevat:

- Märkige väljamaksetaotlusele taotleja nimi, registrikood ja taotluse viitenumber.
- Väljamaksetaotlusega koos peate saatma ka kuludokumendid.
- Vastavasse lünka väljamaksetaotlusel märkige kindlasti selle väljamaksetaotlusega esitatav maksenõude abikõlblik summa.
Siinkohal pidage meeles, et maksetaotlusi on teil võimalik esitada kuni neljas osas.

KULUDOKUMENDID

Tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid on järgmised:

- selle isiku, kellelt toetuse saaja tellis teenust või tööd või ostis kaupa, väljastatud arve-saateleht või arve ära kiri;
- rahalise kohustuse tasumist tõendava maksekorralduse ära kiri või väljatrükk või arvelduskonto väljavõte
- osutatud teenuse või tehtud töö üleandmist-vastuvõtmist tõendava dokumendi ära kiri;
- selle juhatuse liikme või töötajaga sõlmitud lepingu ära kiri, kelle kohta on tehtud asjakohased kulutused, juhatuse liikme lepingu asemel võib esitada ka juhatuse liikme tasu määramise üldkoosoleku protokoll koos juhatuse liikme kirjaliku nõusolekuga;
- rendi- ja üürilepingu ära kiri, kui toetuse saaja kasutab üüri- või renditeenust;

- toetuse taotleja ja selle teenuseosutaja vahelise lepingu ära kiri, kes osutab toetuse taotlejale teenust;
- juhatuse liikme või töötaja lähetuskulude aruande ära kiri koos kuludokumentidega;
- kasutatud seadme või kauba ostmise korral seadme või kauba hinnapakkuja kinnitus selle kohta, et ostetav seade või kaup ei ole toodetud rohkem kui kolm aastat tagasi, selle ostmiseks ei ole saadud varem toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi ning nimetud seadme või kauba hind ei ületa selle turuväärtust ja on uue samaväärse seadme või kauba hinnast madalam;
- juhatuse liikme ja taotlejaga töösuhtes oleva töötaja töötasu puhul tööjõukulude arvestuslehe ära kiri töötaja kuu palgaarvestuse kohta, millel on näha töötaja nimi, tööpäevad, arvestatud palgakulu koos juurdearvestustega ning sellest kinnipeetud maksud ja maksed ning muud kinnipidamised;
- elektri-, kütuse- ja sõidukulude, sealhulgas mootorsõiduki rendi ja kasutusrendi kulude, kindlustuskulude ja hoolduskulude tasumist, maksete tegemist ja töötasu ülekandmist tõendava dokumendi ära kirjad.

Kapitalirendi puhul esitab toetuse saaja toetuse väljamaksmiseks PRIA-le pärast investeeringu tegemist ja selle eest tasumist kapitalirendi lepingus ettenähtud korras kuludeklaratsiooni koos järgmiste dokumentidega:

- selle isiku, kellelt kapitalirendile andja tellis teenust või tööd või ostis kaupa, väljastatud arve või arve-saatelehe ära kiri;
- arve või arve-saatelehe ära kirjal märgitud rahalise kohustuse tasumist tõendav arvelduskonto väljavõte või maksekorralduse ära kiri või väljatrükk;
- kapitalirendile andja ja toetuse saaja vahel sõlmitud kapitalirendi lepingu ja maksegraafiku ära kiri.

Investeeringu tegemisel võite kasutada „Krediidiasutuste seaduse“ alusel ja korras tegutseva krediidiasutuse või tema konsolideerimisgruppi kuuluva finantseerimisasutuse teenust, mille kontaktandmed leiate Finantsinspektsiooni kodulehelt (<http://www.fi.ee/?id=286>).

MAKSENÕUDE KONTROLL

Kõikide maksenõuete suhtes teostatakse PRIAs halduskontrollid, mis hõlmavad kõiki võimalikke ja asjakohaseid haldusmeetmetega kontrollitavaid üksikasju. Kontrollitakse kaasfinantseeritavate toodete või teenuste tarnimist, taotletavate kulutuste reaalsust, lõpetatud tegevust võrreldes tegevusega, millele toetusetaotlus esitati ja toetust anti.

Kui teie väljamaksetaotlusega esitatavates dokumentides on puudusi või vigu, tehakse teile järelepärimine. Toetuse väljamaksmine toimub kolme kuu jooksul alates korrektse väljamaksetaotluse laekumisest PRIA-sse, kuid järelepärimine lükkab toetuse väljamakse tähtaega edasi. Seega, olge tegevuse elluviimist tõendavate dokumentide saatmisel tähelepanelik, et kõik vajalikud dokumendid saaksid saadetud ja oleksid korrektselt vormistatud.

TEGEVUSE ELLUVIIMISE KOHAPEALNE KONTROLL

Pärast väljamaksetaotluse esitamist ja enne toetuse väljamaksmist kontrollib PRIA tegevuse elluviimist tõendavaid kuludokumente taotleja juures kohapeal. Kontrolli käigus veendutakse, et tegevus on ellu viidud taotluses näidatud mahus ja kujul. Kontrolli aeg lepitaks teiega eelnevalt kokku. Kontrolli hõlbustamiseks on soovitatav, et kohal oleks ka kontrollitava ettevõtja raamatupidaja.

Kontrolli lõppedes täidab inspektor kontrollakti, mille allkirjastavad mõlemad pooled. Taotleja poolt peab alla kirjutama allkirjaõiguslik isik.

Vajadusel võib inspektor nõuda kontrolli käigus täiendavaid dokumente.

Kui kontrolli käigus leitakse puudus, mida on võimalik mõistliku aja jooksul kõrvaldada, siis tehakse toetuse saajale ettekirjutus ning toetust enne selle täitmist välja ei maksta. Kui leitud puudust ei ole võimalik kõrvaldada, siis toetust välja ei maksta.

VÄHENDAMINE JA VÄLJAARVAMINE

Kui maksenõude ja/või tegevuse elluviimise kontrolli tulemusena leitakse, et toetuse saaja esitatud maksenõude summa ületab tegelikku abikõlblikku toetusesaajale makstavat summat rohkem kui 3 %, vähendatakse toetusesaajale makstavat summat omakorda esitatud ja abikõlblike summade vahe võrra. Vähendamist ei rakendata, kui toetuse saaja suudab näidata, et ta ei ole süüdi mitteabikõlblike summade kaasamisel.

Näiteks on esitatud maksenõue summas 100 000 eurot, saamaks toetuse väljamakset summas 50 000 eurot (toetuse määr 50%) ning kontrollimisel leitakse, et tegelikult sisaldab maksenõue abikõlblike kulutusi ainult 90 000 eurot. Sel juhul rakendatakse vähendamist, sest need summad (100 000 eurot ja 90 000 eurot) erinevad rohkem kui 3%. Seega tuleb väljamakstavat summat vähendada nende summade vahe võrra (100 000 – 90 000 = 10 000). Reaalne väljamakstav toetus on seega 40 000 eurot (100 000 – 10 000 (mitteabikõlblik osa) – 10 000 (vähendamise osa) = 80 000 * 50% = 40 000). Vähendamise arvelt (antud näites 10 000 eurot) ei saa hiljem esitada uusi abikõlblikke kulutusi. Vähendamise nõue on kirjeldatud Euroopa Komisjoni määruses nr 65/2011 artiklis 30.

Kui leitakse, et toetusesaaja on tahtlikult esitanud valeandmeid, siis selle taotluse alusel toetust ei maksta ning juba välja makstud summad nõutakse tagasi. Lisaks arvatakse toetuse saaja välja sama meetme alusel toetuse saamisest kõnealusel EAFRD aastal ning sellele järgneval EAFRD aastal.

EAFRD aasta on 16. oktoobrist kuni järgmise aasta 15. oktoobrini.

TOETUSE VÄLJAMAKSMINE

Nõuetekohaste dokumentide esitamisest kuni väljamakse tegemiseni võib minna aega kuni 3 kuud. Järelepärimine võib väljamakse tähtaega edasi lükata. Kõik arveldused toimuvad ainult pangaülekannetega.
--

Kui maksenõude kontrolli tulemus on positiivne, siis koostab PRIA toetuse väljamaksmise käskkirja, valmistab ette maksekorralduse ja saadab selle Rahandusministeeriumi riigikassa osakonda e-Riigikassasse ülekande tegemiseks. Toetussumma kantakse Teie pangaarvele.

Palun hoolitsege varakult selle eest, et kliendiregistris olev info oleks õige, vastasel korral ei pruugi toetus laekuda Teie poolt soovitud arveldusarvele. Kõik muudatused peaksid olema kliendiregistris tehtud vähemalt nädal enne makse saamist.

Toetuse summa kantakse pangaarvele, mis on registreeritud põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registris teie esitatud avalduse alusel.

JÄRELKONTROLL

Eesmärgiga tagada saadud toetuse sihipärane kasutamine, teeb PRIA veel viie aasta jooksul pärast toetuse väljamaksmist järelkontrolle. Järelkontrollid tehakse valimi alusel.

Järelkontrollist informeeritakse toetuse saajat samamoodi nagu eelnevate kontrollide korral. PRIA inspektor kontrollib investeringuobjekti olemasolu ja sihipärast kasutamist ning teiste institutsioonide ja ametite koostatud akte ja lube.

Korruptsiooni ja vigade vältimiseks kontrollitakse ka PRIA teenistujate tööd. Seega võib juhtuda, et Teid ja Teie investeringut kontrollitakse mitu korda. Kontrollijateks võivad olla PRIA teenistujad (nt inspektori läbiviidud eelkontrolli teeb teistkordselt üle PRIA keskuse ametnik), Riigikontroll, Euroopa Komisjoni audiitorid või muud selleks volitatud ametnikud.

NÕUDED TOETUSE SAAJALE

Toetuse saaja on kohustatud:

- tegema abikõlblikud kulutused ja esitama tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid kuni neljas osas kaheteist kuu jooksul peale taotluse esitamise kuupäeva;
- põhivarana arvele võetava investeringuobjekti säilitama ja seda sihipäraselt kasutama vähemalt viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
- võimaldama teostada järelevalvet toetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle;
- eristama selgelt oma raamatupidamises toetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- saadud toetusraha mitteshipärase kasutamise korral PRIA nõudmisel tagasi maksma.

Lisaks peab toetuse saaja PRIAt kirjalikult teavitama alates taotluse esitamisest kuni viie aasta möödumiseni arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest:

- oma postiaadressi või kontaktandmete muutumisest;
- tootjarühma ühinemisest, jagunemisest või lõpetamisest;
- tegevuse või investeringuobjektiga seotud muudatustest;
- toetuse saamise või toetuse kasutamisega seotud muust asjaolust, mille tõttu ei ole taotluses esitatud andmed enam täielikud või õiged.

TOETUSE TAGASINÕUDMINE

Toetus kuulub tagasinõudmisele juhul, kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et toetuse saaja on esitanud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või takistab kontrollimist, toetuse saaja on jätnud tähtaegselt täitmata järelevalveametniku ettekirjutuse toetuse ebaõige kasutamise rikkumise lõpetamiseks, edasiste rikkumiste ärahoidmiseks ja rikkumisega tekitatud tagajärgede kõrvaldamiseks, toetuse saaja ei ole lõpetanud investeeringu elluviimist täies mahus (eesmärk jääb täitmata) või ilmneb tagantjärele mõni asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud.

Sellisel juhul teeb PRIA toetuse tagasinõudmise otsuse. Selgituse kuidas toimida siis, kui Teile on saadetud otsuse väljavõtte toetuste tagasinõudeotsusega leiate PRIA kodulehelt aadressil http://www.pria.ee/toetused/valdkond/teadmiseks/volad_ja_tagasinouded/.

SALDODE KONTROLLIMINE

Majandusaasta lõppedes saadetakse saldokinnitused nendele toetuse saajatele, kelle suhtes on PRIA-l kohustusi või nõudeid ning kelle summaarne kliendipõhine nõue või kohustus on suurem kui 639,12 eurot. Saldokinnitused võimaldavad taotlejatel kontrollida aasta lõpu seisuga kohustuste või nõuete saldod ja lahknevuste korral selgitada välja erinevused.

Saldokinnitused postitatakse hiljemalt 31. jaanuaril ning vastuseid ootab PRIA faksi või posti teel tagasi kümne päeva jooksul.